

Súd: Okresný súd Revúca
Spisová značka: 6P/9/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6815200322
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Šedivec
ECLI: ECLI:SK:OSRA:2015:6815200322.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Revúca sudcom JUDr. Miroslavom Šedivcom, v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: N. R., B.. XX.XX.XXXX, zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Revúca, dieťa rodičov matky: Q. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX T. J. I. XXX, a otca: neb. W. R., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, o návrhu navrhovateľov: 1/ R. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX T.B. J. I. XXX, a 2/ I. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX T.Á. J. I. XXX, o zverenie maloletého dieťaťa do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Návrh navrhovateľov 1/ a 2/ o zverenie maloletej N. R., nar. XX.XX.XXXX do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov 1/ a 2/, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Navrhovatelia 1/ a 2/ sa návrhom podaným dňa 26.01.2015 domáhali opätovného zverenia maloletej do svojej spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti s odôvodnením, že sú starými rodičmi maloletej, ktorá v ich rodine vyrastala od smrti svojho otca v roku 2009 po tom, čo rozsudkom Okresného súdu Revúca sp. zn. 4P/46/2009 zo dňa 16.06.2009 bola maloletá prvýkrát zverená do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov 1/ a 2/. Z dôvodu nezvládnuteľného pubertálneho správania maloletej a jej zhoršenej školskej dochádzky bola nad maloletou nariadená ústavná starostlivosť rozsudkom Okresného súdu Revúca sp. zn. 5P/45/2013 zo dňa 10.01.2014, odkedy sa správanie maloletej zlepšilo, najmä počas jej návštev v domácom prostredí počas letných a zimných prázdnin, kedy maloletá pomáhala v domácnosti a zapájala sa do aktivít v Komunitnom centre a na projekte pre mladých v obci T. J. I.. Navrhovatelia 1/ a 2/ majú vytvorené vhodné podmienky pre výchovu maloletej, obývajú kuchyňu a izbu rodinného domu, v ktorého druhej izbe býva syn navrhovateľov 1/ a 2/ J. s rodinou. Maloletá má v domácnosti navrhovateľov 1/ a 2/ vlastnú posteľ, skriňu, dostatok ošatenia a obuvi. Vlastná matka maloletej jej výchovu nezvládala, stará sa o svojho ďalšieho syna Y. X. a ostatné jej deti sú v náhradných rodinách po celej osade.

Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi: potvrdenie úradu práce č. I. 13-19, správa kolízneho opatrovníka zo dňa 04. 03. 2015 s prílohami (správa Detského kočovného divadla DRaK Prešov, správa Detského domova Rimavská Sobota a správa Obce T. J. I.), pripojeným spisom Okresného súdu Revúca sp. zn. 5P/45/2013, vylúchom matky maloletej a navrhovateľky 1/, na základe čoho mal preukázaný nasledovný skutkový stav:

Matka maloletej, ktorá so zverením maloletej do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov 1/ a 2/ súhlasila, je evidovaná ako uchádzač o zamestnanie od 30.10.2013 a poberá pomoc v hmotnej núdzi vo výške 117,20 Eur mesačne a prídavok na jedno maloleté dieťa vo výške 23,52 Eur mesačne. Matka žije s jedným svojim dieťaťom Y. X., nar. XX.XX.XXXX v chatrči v prostredí rómskej

osady v T. J. I.. Ostatné jej deti sú zverené do náhradnej osobnej starostlivosti príbuzných alebo je nad nimi nariadená ústavná starostlivosť.

Navrhovatelia 1/ a 2/ sú starobní dôchodcovia, obývajú novopostavený drevený dom na pozemku v ich vlastníctve, ktorý pozostáva z dvoch miestností - kuchyne a izby. V spoločnej domácnosti s navrhovateľmi 1/ a 2/ býva aj ich syn J. R. s manželkou a ich tromi maloletými deťmi.

Rozsudkom Okresného súdu Revúca č.k. 4P/46/2009-32 zo dňa 16.06.2009 bola maloletá zverená do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov 1/ a 2/. Rozsudkom Okresného súdu Revúca č.k. 5P/45/2013-26 zo dňa 10.01.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.02.2014 súd zrušil náhradnú osobnú starostlivosť a nariadil nad maloletou ústavnú starostlivosť, ktorá je vykonávaná v Detskom domove Rimavská Sobota. Konanie vo veci nariadenia ústavnej starostlivosti bolo začaté na základe podnetu obce T. J. I. zo dňa 07.11.2013, podľa ktorého keď sa maloletá dostala do predpubertálneho veku, navrhovatelia 1/ a 2/ na jej výchovu prestali stačiť, maloletá starých rodičov nerešpektovala, starej matke a starému otcovi škaredo nadávala a nazývala ich hanlivými výrazmi, nedodržiavala osobnú hygienu, prestala chodiť do školy, mala veľký počet vymeškaných neospravedlnených hodín, nepomáhala v domácnosti, starej matke začala z domu kradnúť veci, ktoré speňažovala, cez deň sa túlala po chatrčiach v osade, alebo išla do Revúcej kde vyberala smetné koše, vyhľadávala a striedala chlapov, s ktorými udržiavala sexuálne vzťahy a hrozilo, že otehotnie. Situácia sa radikálne zhoršila v auguste 2013, kedy maloletá od starej matky odišla bývať ku svojej biologickej matke do rozpadávajúcej sa chatrče alebo prespávala v osade. Biologická matka maloletej však nemá rodičovskú kapacitu na jej zvládnutie, maloletá nerešpektovala jej zákazy, príkazy a nariadenia, matka v podstate maloletú nekontrolovala a nechávalo ju robiť si čo sama chce. V domácnosti matky maloletá pila alkohol, fajčila a rozpredávala veci, ktoré jej matka a stará matka nakúpili. Klamala, hádala sa s matkou i jej dospelým bratom, ktorý s nimi tiež žil v domácnosti. Stále bola špinavá a neupravená. Rodinu už dlhšie sledovali sociálni pracovníci, ktorí sa situáciu pokúšali riešiť aj dohovorom a dňa 23.09.2013 zorganizovali spoločné stretnutie matky, starej matky a maloletej. Toto však neprinieslo potrebné zlepšenie. Stará matka ani matka sa o maloletú ďalej starať nechceli a jej výchovu nezvládali. Oni sami na pojednávaní žiadali, aby súd nariadil nad maloletou ústavnú starostlivosť, lebo starostlivosť o ňu už nevedia a ani nechcú zabezpečiť. Maloletá sa čím ďalej tým viac prejavovala poruchami správania, na ničom jej nezáležalo, hovorila, že sa teší do ústavu. Do 24.10.2013 vymeškala 98 neospravedlnených hodín. V prípade, že by maloletá nebola odňatá z prostredia v ktorom sa pohybovala, hrozilo, že otehotnie, nakoľko sama priznávala, že chodievala s chlapmi. Vzhľadom na problémové správanie maloletej, pre ktoré maloletá nebola schopná viesť usporiadaný život v domácom prostredí nariadil súd nad ňou ústavnú starostlivosť, pretože maloletú bolo nevyhnutne potrebné vyňať z jej dovtedajšieho prostredia, v ktorom žila a zaradiť ju do prostredia, ktoré jej poskytne materiálne zabezpečenie, presný režim a v ktorom si bude môcť osvojiť základné hygienické návyky a bude v ňom môcť odpozorovať vzor sociálne akceptovateľného spôsobu správania sa a to v zariadeniach ústavnej starostlivosti o maloletých. Zároveň pre dlhodobé problémové správanie sa maloletej, ktoré bolo takého charakteru, že poškodzuje zdravie jej samotnej a jej priaznivý vývoj, súd maloletej uložil výchovné opatrenie zákaz požívania alkoholických látok a iných psychoaktívnych látok (čo zahŕňa aj fajčenie) a zákaz navštevovať pohostinstvá a im podobné zariadenia, aby sa v spolupôsobení s týmto opatrením zvýšil účinok a efekt nariadenej ústavnej starostlivosti.

Podľa správy kolízneho opatrovníka, maloletá sa v detskom domove adaptovala dobre, často plakala, bolo jej smutno za domácim prostredím a za starkou (navrhovateľka 1/). Maloletá s obviňovala, že je to jej chyba, že sa dostala do detského domova, keďže sa neučila a neplnila si povinnú školskú dochádzku. Postupne si zvykla na samostatnú skupinu a na školu, v prostredí detského domova funguje veľmi dobre a je šikovná a vzorná najmä v upratovaní. Na domáce pobyty sa maloletá veľmi tešila a po návrate z nich bola smutná a viac dní plakala.

Kolízny opatrovník rieši situáciu v rodine maloletej v spolupráci s Detským kočovým divadlom DRaK Prešov, podľa nedatovanej záverečnej správy ktorého, v rodine maloletej možno proces sanácie rodiny hodnotiť kladne, od celkového negatívneho postoja starých rodičov k maloletej sa podarilo posunúť ich k prejavu záujmu o prázdninový pobyt, až k uvedomeniu si, že u maloletej nastali pozitívne zmeny v správaní. Starí rodičia odporúčané výchovné metódy úspešne aplikovali, čo sa prejavilo aj na správaní maloletej v domácnosti, jasne vymedzené hranice pre maloletú znamenali lepšiu orientáciu sa v rodinnom systéme a pravidlách, ktoré platia, ich nastavenie umožňovalo starým rodičom verifikovať

zmeny v správaní maloletej. Konštatuje sa stabilizácia porúch správania maloletej, ktorá v prirodzenom rodinnom prostredí priaznivo napredovala a dodržiavala pravidlá nastavené starými rodičmi. Odporúča sa posilňovať osobný kontakt so starými rodičmi a zároveň aj monitorovanie rodiny počas pobytov maloletej. Správanie maloletej počas prázdninových pobytov u starých rodičov bolo mierne problémové, avšak zvládnuteľné, najväčšie problémy sa objavili v súvislosti s hygienou, kedy si maloletá vyžadovala väčší dohľad zo strany starej matky nad jej dodržiavaním. Napriek menším problémom v správaní maloletej, situáciu s jej pobytom možno hodnotiť pozitívne, maloletá mala v starostlivosti starých rodičov uspokojené všetky potreby, jej správanie bolo v norme a starí rodičia pobyt zvládli bez problémov.

Podľa správy detského domova v Rimavskej Sobote zo dňa 27.02.2015, maloletá je s navrhovateľmi 1/ a 2/ v písomnom, telefonickom a osobnom kontakte. Maloletá bola na jednodňovej návšteve u starých rodičov dňa 07.05.2014 v sprievode zástupcov detského domova a obce T. J. I., a na krátkodobých pobytach počas prázdnin od 02.07.2014 do 02.09.2014 a od 19.12.2014 do 05.01.2015. Pobyt maloletej u starých rodičov prebehli v poriadku, starostlivosť o maloletú bola na požadovanej úrovni, o pobytach sa maloletá vyjadrovala kladne. Stará matka v rozhovore neuviedla žiadnu sťažnosť na správanie maloletej, ktorá bola nápomocná v domácnosti aj pri starostlivosti o ďalších maloletých členov rodiny.

Podľa správy obce T. J. I. zo dňa 14.01.2015, obec odporúča zverenie maloletej do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov 1/ a 2/, počas pobytov u navrhovateľov 1/ a 2/ bola maloletá poslušná, pomáhala s domácimi prácami a zapájala sa do projektov Komunitného centra, neboli problémy s jej hygienou, behaním za chlapcami, vyvarovala sa pitiu alkoholu a domov prišla vždy načas. Navrhovatelia 1/ a 2/ jej vedeli zaistiť jedlo, šaty a všetko, čo potrebovala. V závere správy však obec T. J. I. vyslovila obavu z toho, že po trvalom návrate do domáceho prostredia by sa časom mohla maloletá vrátiť k svojim starým zvykom.

Kolízny opatrovník v písomnej správe navrhoval zrušiť nariadenú ústavnú starostlivosť nad maloletou a zveriť maloletú do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov 1/ a 2/; na pojednávaní vo veci kolízny opatrovník navrhol maloletú ponechať v ústavnej starostlivosti minimálne do skončenia povinnej školskej dochádzky z dôvodu obavy, že by maloletá v prípade zrušenia ústavnej starostlivosti a zverenia do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov 1/ a 2/ nedokončila povinnú školskú dochádzku, ktorú by mala skončiť 30.06.2015 a tiež preto obavu z toho, že by sa maloletá vo svojom správaní vrátila do stavu pred nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletou.

Navrhovateľ 2/ sa pojednávania vo veci nezúčastnil, jeho osobný výsluch s ohľadom na ostatné vo veci vykonané dôkazy súd nepovažoval za potrebné vykonať, pri pohovore s kolíznym opatrovníkom navrhovateľ 2/ uviedol, že maloletej dôveruje, jej správanie sa zmenilo, počas pobytov ich maloletá rešpektovala, nemali s ňou žiadne výchovné problémy.

Z výsluchu navrhovateľky 1/ (starej matky maloletej) súd zistil, že navrhovateľka 1/ je osobou vyššieho veku - má už sedemdesiat rokov, pomerne zle počuje a sama je negramotná. Navrhovateľka 1/ uviedla, že zo správania maloletej a z jej možného návratu k jej starým zvykom, pre ktoré bola nad maloletou nariadená ústavná starostlivosť, navrhovateľka 1/ obavu nemá, maloletá sa podľa navrhovateľky 1/ zmenila, navrhovateľka 1/ si preto myslí, že výchovu maloletej bude zvládať a že maloletá bude navrhovateľku 1/ rešpektovať. Počas leta, keď bola u navrhovateľov 1/ a 2/ na prázdninách, sa maloletá zdržiavala už iba doma, netúlala sa, pomáhala v domácnosti s varením, praním, sedeli s navrhovateľkou 1/ na dvore, alebo chodili na maliny alebo na drevo do hory. Pokiaľ išla maloletá do osady, tak to bolo iba v prítomnosti navrhovateľky 1/ a po skončení návštevy sa maloletá vrátila s navrhovateľkou 1/ domov. Matku mala maloletá navštíviť iba raz. Určitý čas strávila maloletá aj v prítomnosti nevesty navrhovateľky 1/ Y. R., ktorá býva s navrhovateľmi 1/ a 2/ spolu v jednom dome. Počas pobytov u navrhovateľov 1/ a 2/ maloletá alkohol nepožívala, ale fajčila, pričom navrhovateľka 1/ aj sama dávala maloletej cigarety. Maloletá má podľa navrhovateľky 1/ v súčasnosti už dobré správanie, chce sa vrátiť domov, pričom sľubuje navrhovateľke 1/ že už nebude zlá a bude ju poslúchať. Navrhovateľka 1/ uvádzala tiež, že maloletú prihlási do školy v Revúcej, pričom dohľad nad školskou dochádzkou maloletej by vykonávala navrhovateľka 1/.

Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú

starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

Podľa § 44 ods. 2 Zákona o rodine, náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

Podľa § 44 ods. 3 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je

- a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“),
- b) pestúnska starostlivosť a
- c) ústavná starostlivosť.

Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

§ 45 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine, súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

Podľa § 55 ods. 2 Zákona o rodine, ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konať o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine, súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

V zásade platí, že prednosť pre ústavnou starostlivosťou nad maloletým dieťaťom má náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť. V predmetnej veci súd z vykonaného dokazovania mal preukázané, že zatiaľ nezanikli u maloletej dôvody, pre ktoré bola nad maloletou nariadená ústavná starostlivosť rozsudkom Okresného súdu Revúca č.k. 5P/45/2013-26 zo dňa 10.01.2014. Na jednej strane je zrejmé, že pobyt maloletej v zariadení na výkon rozhodnutia súdu o nariadenej ústavnej starostlivosti nad maloletou maloletej prospieva, jej správanie sa zlepšilo, zlepšili sa jej hygienické návyky, počas pobytov u navrhovateľov 1/ a 2/ bola maloletá poslušná, pomáhala im s domácimi prácami,

zapájala sa aj do projektov Komunitného centra, nebehala za chlapcami, vyvarovala sa pitiu alkoholu a domov prišla vždy načas a pod. Aj napriek týmto pozitívnym výsledkom pôsobenia nariadenej ústavnej starostlivosti nad maloletou, nemožno obísť skutočnosti zistené zo správy Detského kočovného divadla DRaK Prešov, podľa ktorej správanie maloletej počas prázdninových pobytov u starých rodičov bolo mierne problémové (bez bližšej špecifikácie), avšak zvládnuteľné, ako aj skutočnosti zistené z vyjadrenia v správe obce T. J. I., podľa ktorej existuje reálna obava z toho, že po trvalom návrate do domáceho prostredia by sa časom mohla maloletá vrátiť k svojim starým zvykom. Navrhovatelia 1/ a 2/ obaja sú osobami vyššieho veku (navrhovateľka 1/ má 70 rokov a navrhovateľ 2/ má 68 rokov), je preto predpoklad, že psychická a fyzická kondícia oboch navrhovateľov bude postupne slabnúť (pričom u navrhovateľky 1/ je deficit v tomto smere už zrejmy) a tak by maloletú, ktorá by už nebola v svojom správaní obmedzovaná návratom do zariadenia na výkon rozhodnutia súdu o nariadenej ústavnej starostlivosti, v jej správaní nemuseli navrhovatelia 1/ a 2/ zvládnuť rovnako, ako tomu bolo v dobe pred nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletou. Z vykonaného dokazovania súd tiež zistil, že maloletá porušuje povinnosť uloženú rozsudkom Okresného súdu Revúca č.k. 5P/45/2013-26 zo dňa 10.01.2014, ktorým bolo maloletej uložené výchovné opatrenie zákaz požívania alkoholických látok a iných psychoaktívnych látok (čo zahŕňa aj fajčenie) a zákaz navštevovať pohostinstvá a im podobné zariadenia. Z výsluchu navrhovateľky 1/ súd zistil, že maloletá túto povinnosť porušuje tým, že fajčí a to dokonca aj v spolupráci a s pomocou navrhovateľky 1/, ktorá maloletej sama dáva cigarety. Zároveň je potrebné zohľadniť aj povinnosť maloletej dokončiť povinnú školskú dochádzku, k čomu má maloletá vytvorené lepšie podmienky v zariadení na výkon rozhodnutia súdu o nariadenej ústavnej starostlivosti, než pod dohľadom navrhovateľov 1/ a 2/, ktorí zvládnuť správanie maloletej a zabezpečiť jej povinnú školskú dochádzku v minulosti nevládali.

Na základe všetkých uvedených skutočností s prihliadnutím k správaniu maloletej, ktoré bolo dôvodom pre nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou rozsudkom Okresného súdu Revúca č.k. 5P/45/2013-26 zo dňa 10.01.2014, súd návrh navrhovateľov 1/ a 2/ o zverenie maloletej do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov 1/ a 2/ zamietol.

Návrh na rozhodnutie o trovách konania podaný nebol, preto súd o trovách konania nerozhodoval podľa § 151 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Okresnom súde Revúca do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v troch vyhotoveniach.

Odvolanie musí mať náležitosti podľa § 205 ods. 1 O. s. p. a podľa § 42 ods. 3 O. s. p. Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované. Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis s prílohami. V odvolaní sa má uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

a) v konaní došlo k nasledovným vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p.:

- sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
 - ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
 - účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
 - v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
 - sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
 - účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
 - rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
 - súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav,
 - sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie

vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O. s. p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.